

Esbjerg d. 24. februar 2023

Fælles hørings svar: om ny sundhedspolitik for 2023-2030

Frivillighuset Vindrosen, Handicaprådet, Udsatterrådet og Ældrerådet takker for muligheden for at komme med kommentarer til Esbjerg kommunes sundhedspolitik for 2023-2030: "Sundhed – Energi til det gode liv". Vi sender hermed et fælles hørings svar.

Status og vurdering af sundheden

I forordet til udkastet til Sundhedspolitikken fremhæves, at *"Overordnet set er Esbjerg Kommunes sundhed forbedret i de seneste år. Færre personer ryger dagligt, og færre er storforbrugere af alkohol"*. Det er glædeligt, at der er fremskridt på disse to adfærdsparametre. Men vi undrer os over denne overordnede konklusion, når langt størstedelen af trivsels-, sundheds- og sygdomsparametre i Sundhedsprofilen (2021)¹ viser at andelen af borgere i Esbjerg Kommune med sygdomme og helbredsproblemer er steget i perioden 2010 til 2021.

I høringsmaterialet savner vi en sammenfatning af Sundhedsprofilen for Esbjerg Kommune. I udkastet henvises til Sundhedsprofilen, der er en rapport på 672 sider om trivsel, sundhed og sygdom blandt voksne i hele Region Syddanmark. Vi savner også en resultatstatus over de sundhedsmæssige effektmål, som Esbjerg Kommune vedtog i "Sundhedspolitik Esbjerg Kommune 2015-2020". Ligeledes savner vi en vurdering af effekten af de afprøvede indsatser.

Vi mener, at Esbjerg kommune bør foretage en evaluering af de sundhedsmæssige indsatser de seneste 4 år i forhold til den tidligere sundhedsprofil, hvilket naturligvis gælder alle aldersgrupper, med henblik på afdækning af effekten.

Vi savner ligeledes beskrivelse af, hvordan Sundhedspolitikken er koblet sammen med andre politikker f.eks. "Pårørende politik 2022-2025" og strategier f.eks. "Ny strategi for mental sundhed 2022" og "Strategi for den frivillige sociale indsats 2023-2026".

¹ https://regionsyddanmark.dk/media/i4bl5viw/sundhedsprofilen_2021_region-syddanmark_elektronisk_version.pdf

Sundhedssyn og pejlemærker

Vi er enige i det afsæt, der tages i et helhedsorienteret sundhedssyn, som omfatter både fysisk, psykisk og social trivsel. Vi er enig i at de tre sundhedspolitiske pejlemærker - lighed, nærhed og trivsel i sundhed – bør være bærende i arbejdet med at realisere visionen i handleplaner og indsatser på sundhedsområdet.

Vi støtter op om, at de tre pejlemærker også bliver styrende for måden, hvorpå kommunens medarbejdere arbejder sammen med og inddrager lokalsamfundets aktører på samt i mødet med borgerne i deres liv og hverdag.

I øvrigt er det vores opfattelse, at med udgangspunkt i sundhedsprofilen for Esbjerg kommune, bør der iværksættes indsatser som vil kunne imødegå disse sundhedsmæssige udfordringer som sundhedsprofilen indikerer, således at der udarbejdes handleplaner, som løbende evalueres.

Inddragelse og samarbejde med lokalsamfundets aktører

Frivillighuset Vindrosen, Handicaprådet, Udsatterådet og Ældrerådet repræsenterer over 160 lokalsamfundsaktører, som frivilligt bidrager til at forbedre den fysiske, psykiske og sociale trivsel blandt de borgere i Esbjerg Kommune, der oplever størst fysisk, psykisk og social mistrivsel. De 160 lokalsamfundsaktører er samtidig talerør for de borgere, som er deres målgruppe.

Vi synes, at udkastet til Sundhedspolitik afspejler en proces med manglende reel involvering af netop disse mange forskellige lokalsamfundsaktører, der er talerør for dem kommunen ønsker at skabe bedre fysisk, psykisk og social trivsel for.

Vi ser frem til at blive inddraget og samarbejde med kommunens medarbejdere omkring de handleplaner og indsatser, der skal sikre udmøntningen af Sundhedspolitikken.

En gruppe af lokalsamfundsaktører, som ikke har et formaliseret netværk og samarbejdsorgan, er de mange lokale patientforeninger. Vi mener, at realiseringen af Sundhedspolitikken vil blive lettere og bedre, hvis sådan et samarbejdsorgan etableres i Esbjerg Kommune.

Derfor foreslår vi, at Esbjerg Kommune etablerer et kommunalt Sundhedsråd bestående af lokale patientforeninger, som kan virke som direkte dialog- og høringspartner for Esbjerg Kommune. Et kommunalt Sundhedsråd kan også bidrage til at styrke samarbejdet mellem kommunen, regionen og lægerne m.fl.

De tre Sundhedspolitiske pejlemærker

Lighed i sundhed

Vi repræsenterer mange lokalsamfundsaktører, der lige nu oplever ulighed i sundhed på forskellige vis.

Sundhedspolitikken tager udgangspunkt i den "almindelige" borger uden særlige udfordringer og behov, men overser flere steder de, der har behov en ekstra indsats – det kan være borgere med kronisk sygdom og/eller et handicap, borgere med økonomiske udfordringer m.v. F.eks. står der i udspillet, at kommunen vil sikre let information og adgang til de sunde valg, men det er ikke tilstrækkeligt blot at informere om sund livsstil, da nogle borgere vil have behov for mere hjælp til et sundt liv end blot information og viden. Det kræver f.eks. ressourcer at tilberede sin egen mad, hvilket kan være svært for nogle mennesker grundet funktionsnedsættelse. Hertil kommer at borgeren begrundet i manglende mulighed for socialt samvær risikerer at ende i mental ensomhed, som følge heraf. Vi savner konkrete tiltag, der også tager højde for den borger, der ikke har ressourcerne til at gribe ud efter kommunens tilbud.

Udkast til Sundhedspolitik bærer præg af manglende forståelse om de udsattes situation. I Esbjerg Kommune er borgere i udsatte positioner traditionelt koblet på social- og arbejdsmarked som pt. mangler 50 mio. kr. Derfor er vi meget bekymrede over, hvordan kommunen vil finde midler til nuværende og nye indsatser.

Vi oplever ikke, at der i Sundhed & Omsorg arbejdes målrettet for at forbedre den fysiske, psykiske og sociale trivsel for borgere i udsatte positioner. For at kunne skabe lighed i sundhed, mener vi, at der er behov for at styrke samarbejde på tværs af forvaltningsområder.

Et aspekt af lighed i sundhed, der bør adresseres i Sundhedspolitikken, er den digitale ulighed blandt borgerne i Esbjerg Kommune.

Lighed i sundhed handler også om lige adgang for alle, der bør tilgængelighed også adresseres tydeligere i Sundhedspolitikken.

Nærhed i sundhed

Vi er enige i, at fællesskaber kan være en løftestang for den fysiske og mentale sundhed og at samarbejdet med lokalsamfundets aktører bør spille en aktiv rolle. Vi samarbejder meget gerne. Vi har bl.a. følgende konkrete forslag:

En væsentlig faktor i forhold til trivsel er muligheden for at skabe relationer, det være til familie, venner, naboer og sundhedsfagligt personale. Derfor bør der indtænkes muligheden for fællesskaber ved de eksisterende plejehjem for pensionister, som bor i nærområdet, idet de bør have mulighed for at deltage i dagtilbud og andre aktiviteter på lige fod med plejehjemsbeboere inklusiv handicappede beboere.

Med hensyn til social trivsel, så er boligforholdene en væsentlig faktor for seniorerne. En del kommuner har etableret boligtilbud for seniorer kaldet "Senior+", hvor seniorer profiterer af fællesskabet, som modvirker ensomhed, ligesom nabohjælpen har en positiv indvirkning på hverdagen, og hvor boenheden har en fælles kommunal hjælp, som er "behovsrelateret" og ikke nødvendigvis visiteret. Det tætte naboskab øger trivslen og begrænser ensomhed og utryghed. Derudover bør der skabes mulighed for seniorbofællesskaber.

"Senior+" boligtilbud" bør tilsvarende tilbydes for beboere på kommunens andre bosteder for personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer.

Trivsel i sundhed

Vi er enige i, at Esbjerg Kommune skal arbejde for at trivsel i sundhed hele livet.

Vi er glade for, at sundhedspolitikken sætter fokus på børn og unges mentale sundhed.

Børn, som har mistet, eller som har alvorligt syge forældre eller søskende, er i en helt særlig sårbar situation. Og de er i særlig risiko for at udvikle dårlig mental sundhed – med omfattende og livslange konsekvenser.

Vi er glade for, at Esbjerg Kommune sammen med lokalsamfundsaktører er lykkedes at udvikle et tilbud med trivselsgrupper i folkeskolerne i Esbjerg. Med sundhedspolitikens satsning på bedre trivsel og mentalt helbred for børn og unge, mener vi at tiden er inde til at udvide tilbuddet til flere elever og fast forankre dem på alle folkeskoler.

Med venlig hilsen

Gitte Morberg Jensen
Formand, Frivillighuset Vindrosen

Poul Juhl Rasmussen
Formand, Udsatterrådet i Esbjerg Kommune

Inga Bredgaard
Formand, Handicaprådet i Esbjerg Kommune

Gertrud Hansen
Formand, Ældrerådet i Esbjerg Kommune

